

se je vodstvu zahvalil učiteljskišnik Peče s poudarkom, da bodo ta korak kr. banske uprave z veseljem pozdravili vsi smučarski krogi, ker tvori realen temelj za smučsko vzgojo naše mladine.

Krško narodno šolstvo v luči statistike

Krški srez šteje 59.809 prebivalcev in ima 31 narodnih šol. Povprečno pride na 1929 prebivalcev ena narodna šola. Učencev je 9445, od tega je 4791 deklice in 4654 dečkov. Vse šole imajo 242 oddelkov ali razredov in 173 učiteljev in učiteljic, od katerih je 90 poročenih. Veroučiteljev in kontraktualnih je 54. Skupaj je torej 227 učiteljev.

V krškem srezu je 52.005 prebivalcev pisanih. Tega osnovnega znanja so se naučili v šoli, v vojski se jih je naučilo 20, drugje pa 415.

Od 31 šol ima samo 21 šol šolska dvorišča in 4 vodovode, ostale šole pa imajo več ali manj oddaljene vodnjake.

V Cerkljah ob Krki se je vršil gospodinjstvi tečaj, ki sta ga vodili gđ. Francka Hlebec in gđ. Mahničeva. Vzgojili sta 12 gospodinj za razne panoge gospodinjstkega dela, ki bi jih morala znati vsaka bodoča gospodinja; tečaj je prejel 500 Din podpore.

Vsi učitelji so prejeli 3.128.730,95 Din plače, k temu je prispevala kr. banska uprava 2391 Din. Učiteljske stanarine pa so znašale Din 812.091,54, ki jih plačujejo, kakor znano občinske uprave dokaj neredno.

Od šolskih proračunov so izplačale občine vsem šolam Din 458.419,30 kar je s celotnimi proračuni vseh občin v razmerju 4,90 : 1.

To je bila sicer kratka šola, ki pa je pridobila zopet nove smučarje-vaditelje-učitelje. Začeti pri mladini je edino prav. Vzgojimo si zdrav pomladek! Smukl!

Dejansko pa so vse šole potrošile samo Din 428.490,41 od šol. proračunov. V srezu je 12 šolskih hranilnic. Vložilo je 568 učenecv Din 32.571,71. Od te vsote je vloženih Din 16.730,85 v poštne hranilnice.

28 učiteljev(-ic) je članov CMD, pri Kolu jugoslovanskih sester je 9 učiteljic. Pri JS je 124 učiteljev, pri Sokolu je 60 učiteljev in 89 učiteljic. Pri Rdečem križu je 110 učiteljev, pri Slovenski šolski matici 22 učiteljev, pri Vodnikovih družb pa 16.

V vsem srezu sta 542 Sokoliča in Sokolici, pri Pomladku Jadranske Straže je 1500 učenecv, pri Pomladku rdečega križa je 1552 učenecv, pri Mladih junakih je 3593 učenecv.

39 učenecv ni obiskovalo šole zaradi duševne zaostalosti, 39 zaradi telesne nesposobnosti, 16 učenecv ni hodilo v šole zaradi nalezljivih bolezni.

Vse učiteljske knjižnice štejejo 13.638 knjig, 4395 brošur in 184 listov. Šolske knjižnice pa izkazujejo 8188 knjig, 1027 brošur in 99 listov. 19 šol izkazuje, da ima dovolj učnih sredstev, malo pa 12.

To so najvažnejši statistični podatki narodnih šol v krškem srezu za šolsko leto 1934/35, ki utegnejo zanimati širšo učiteljsko javnost. R. B.

Splošne vesti

— Pedagoška centrala v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo 3. maja ob 10. uri dopoldne na državni učiteljski šoli v Mariboru.

— Sprejemni dnevi pri g. banu so samo ob torkih in petkih; ob drugih dnevih g. ban ne more sprejemati strank. Ljudje naj se tega drže in naj ne prihajajo ob drugih dnevih v Ljubljano, ker si s tem delajo stroške in nevšečnosti.

— Proslava 100 letnice Stritarjevega rojstva. II. državna deška narodna šola v Ljubljani priredi v soboto 2. maja ob 15. uri v šolski telodavnici proslavo 100 letnice Stritarjevega rojstva s sledečim vzporedom: 1. Iz življenja Josipa Stritarja; (izvajajo učenci I. razreda višje narodne šole). 2. Stritar in priroda; življenje na travniku; (izvajajo učenci I. a in in I. b razreda). 3. Usmiljenje — podano v pesnitvah Josipa Stritarja; (izvajajo učenci III. b razreda). 4. Josip Stritar kot rodoljub in Jugoslovane; (prikazujejo učenci IV. b razreda). 5. Mladi junaki — Oba junaka; (pojejo učenci IV. b in IV. c razreda). 6. Poklon njegovim delom — živa slika (II. razred višje nar. šole). — Na proslavo onozarjamo predvsem učiteljstvo Ljubljane in okolice.

— Te dni je izšla 7. in 8. številka »Potopnika«, ki prinaša prav poučne in nad vse aktualne članke o sodobnem narodnem šolstvu. Predvsem se mora seznaniti vsak učitelj pa tudi šol. upravitelj z vsebino članka prof. Gustava Šilaha »Problematika učnih oblik v sodobni narodni šoli«. Pisatelj prav jasno izpričuje, da ne smemo zavreči vezanega sklenjenega pouka, kar pomeni načina poučevanja v »stari« šoli, ker tudi ta način pouka ima svojo eksistenčno nujnost v sodobni narodni šoli, zlasti kakor sam pravi pri pripovedovanju, opisu, orisu in — razvijanju misli. Jaz bi k temu dodal: Naše šolstvo je mestoma na razvojni stopnji, torej na prehodu med »staro« in »novo« šolo. Dokler naša osnovno-šolska mladina ne doseže stopnje sposobnosti aktivnega sodelovanja: je edina vezani sklenjeni pouk na mestu. Seveda pa mora sodobni učitelj stremeti za aktivnostjo otrok, kar pomenja, da mora negovati samodelavnost v učencih t. j. pripovedovanje, dialoge itd. v obliki koncentracijskega pouka. V tem oziru se odpira prav hvalena naloga vsem razredničarjem I. razreda, ki bi lahko čez čas vzgojili kader vnetih samodelavnih učenecv, katere bi bilo možno poučevati v večji meri po Gaudigovem principu: kjer stopa v ospredje spontana produktivna aktivnost otrok. — Zastopnik strnjene pouka, kjer predmet vodi je naš mladi pedagog Albert Jerjav. Njegov članek »Mladinoslovje v zgodovinskem pouku« zasluži vse pozornosti. Ni dovolj, da ga prečitaš enkrat, dvakrat, poglubi se vanj, zlasti v njegov tabelarični pregled o mejah in možnostih zgodovinskega pouka in skušaj njegova izvajanja prenesti na področje svojega praktičnega udejstvovanja. — Strokovnjak strnjene pouka, pristaja letnih idej tov. Vranc ti v svojih »Utrinkih z nadzorovanja« popisuje na mojstrski način svoje »anekdote«. Zlasti na je aktualen njegov sojem o mali žagici, ki ga je znal spretno izrabiti ob priliki inspekcije. Vsak učitelj naj temeljito preštudira njegove »Utrinke«. V ta namen naj poišče vse »Potopnike«. V predzadnji in zadnji številki bo našel dovolj gradiva, da se bo seznanil s posameznimi fazami pouka: predmetni, delovni, koncentracijski in strnjeni.

R. B.
— Pedagoški klub ljubljanske univerze priredi v petek, dne 1. maja 1936. ob 18. uri v predavalnici mineraloškega inštituta univerze ob osemdesetletnici S. Freuda predavanje: Psihoanaliza in vzgoja. Predava Kociper Stan-ko, stud. phil. Vsi, ki se zanimajo za sodobno vzgojo, so iskreno vabljeni.

— Podporno društvo državnih in bano-vinskih uslužbencev dravske banovine je preselilo svojo pisarno iz Križevniške ulice v Knafljevo ulico št. 9. v palačo Hranilnice dravske banovine. Vhod iz vestibula preko dvorišča. Uradne ure so vsak delavnik popoldne od 3. do 6. ure. Telefonska številka: 3526.

UPRAVITELJI (CE)
se naprošajo, da posredujejo pri svojih krajevnih šolskih odborih, da poravnajo ti zaostalo naročnino POPOTNIKA, ki sega še danes v visoke tisočake.

Opomine s priloženimi položnicami so prejeli vsi. Poslužite se teh, ako hočete, da bo uprava v redu.

Blagajnik JUJ

— Praktični učiteljski in veroučiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili v dneh od 17. do 27. aprila t. l. pred izpitnimi odbori pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta, so se končali s sledečim uspehom: V skupini veroučiteljev-pripravnikov na drž. narodnih šolah so napravili praktični izpit s prav dobrim uspehom: Farič Franc p. Kasijan, veroučitelj na drž. pomožni šoli v Mariboru, Napast Franc p. Ciprijan, veroučitelj na drž. narodni šoli v Novem mestu in Suhač Franc p. Rupert, veroučitelj na drž. narodni šoli v Krčevini pri Mariboru. V skupini učiteljev-pripravnikov na drž. narodnih šolah pa: Z odličnim uspehom Košorok Jožef, učitelj na Blokah, srez Logatec. S prav dobrim uspehom: Andolšek Ludvik, učitelj na Karlovcu, srez Kočevje, Hamersak Emil, učitelj v Dolu pri Hrastniku, srez Laško; Hayne Adela por. Gruđen, bivša učiteljica v Cerkljah, srez Krško; Kožuh Josip, učitelj v Naklem, srez Kranj; Kuharič Martin, učitelj v Ovčaku, srez Kočevje; Novljan Stanislav, učitelj v Grahovem, srez Logatec; Potočnik Hermina, učiteljica v Čepcljah, srez Črnomelj; Štrukelj Andrej, učitelj v Podbičah, srez Kranj in Tomšič Ivan, učitelj v Artičah, srez Brežice. Z dobrim uspehom Logar Franc, kontrakt. učitelj v Radovici, srez Metlika. Reprobiran pa je bil v tej skupini en kandidat. Izpitni odbor.

— Vpisovanje otrok v I. razred deške in dekliške vadbice drž. učiteljske šole v Ljubljani za šolsko leto 1936/37. se prične 28. aprila in traja do 16. maja 1936. Starši naj se zglase z otroki pri šolskem ravnateljstvu na Resljevi cesti 10 ob delavnikih od 10. do 11. ure in naj prinese s seboj rojstni list, iz katerega je razvidno, da bo otrok dne 31. decembra 1936. izpolnil 7 let, in dokazilo, da je cepljen proti kozam. Ob tej priliki dobe starši vsa druga pojasnila. Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani. — Direktor: N. Marolt.

— Vse tovariše maturante drž. moškega učiteljskega v Ljubljani iz l. 1926. pozivam, da mi sporočite kdaj, kako in kje — proslavimo desetletnico mature. — Flegar Avgust, šolski upravitelj, Rob na Dolenjskem.

Kdor učitelj, ta član učiteljske organizacije.

— Avto brez pneumatike je isto kakor čevlji brez Palma gumijastih podpetnikov. Težje se napreduje, podpetniki se hitro kvartijo in povzročajo nepotreben ropot.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI registrovana zadruga z o. z.

Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.761. Telefon št. 23-12

Podružnica knjižarne v Mariboru, Tyrševa ulica 36

VABILO

XXXIII. redni občni zbor

ki bo v četrtek, dne 21. maja 1936, ob pol 10. uri dop. v Ljubljani, v zadruginih prostorih (soba št. 16)

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za l. 1935.
3. Poročilo nadzornišva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta.
4. Revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrug.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Izprememba pravil.*
7. Volitev v upravni svet.
8. Volitev v nadzorstvo.
9. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravni svetovi vsaj tri dni pred obnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

* Povečanje števila članov načelstva in nadzorstva.

Osebnne zadeve

— i Premeščeni so: Marija Jager iz Stor pri Celju v St. Jurij ob juž. železnici, Filomena Štalzer iz Maribora v M. Soboto, Zdenka Novljan iz Rovt pri Logatcu v Grahovo, Danica Alt iz Prevalj v Slov. Bistrico, Ivana

Škodlar od Sv. Kunigunde v Smlednik, Magdalena Valentin iz Grahovega v Rovte pri Logatcu in Julija Pinter iz Smlednika k Sv. Kunigundi v konjiškem srezu.

Listi

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

— i Aprilska številka »Meščanske šole« se v lepem uvodnem članku zavzema za združitev vseh učiteljskih organizacij. Članek citira nekatera mesta iz »Učit. tovariša« in pritrjuje deklaraciji JUJ glede stanovske politike. Podčrtuje predvsem tole mesto: »Učiteljski stan mora obdržati svojo neodvisnost na vse strani, da bo lahko paraliziral vse kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo in prosveto ter mogel braniti in zastopati interese šole in stanu napram vsakemu režimu.«

— i Novi pravopis zahteva štetje n. pr. pet in trideset in ne trideset pet. Po šolah pa se še vedno računa na drug način. Ali ne bi šolska oblastva dala nalog za vpeljavo pravilnega štetja? (»Slovenec« od 22. IV.)

— i Manjšinsko šolstvo. Dne 5. IV. se je vršil v šoli v Stari cerkvi (Kočevje) sestanek nemških staršev, ki se trudijo, da bi dobili še en šolski razred in še eno nemško učno moč. Izvolila se je tudi posebna komisija staršev, ki bo odločala o tem, kateri otrok pride v nemški in kateri v slovenski razred. (»Pohod« od 20. IV.)

— i Slomškovi prazniki v Mariboru. Po »Slovenec« od 23. IV. je naloga mladine tale: Vsaka šola zase zbere podpise na prošnjo za Slomškovo beatifikacijo, ki se izroči mariborskemu škofu. V ta namen naj daruje mladina sv. obhajilo za srečen izid dela za beatifikacijo in naj pride osnovno- in meščansko-šolska mladina 21. junija v Maribor na praznik slovenske mladine.

— i O dečjih dnevih za pogozdovanje in o koristi, ki jo dela v tem pogledu osnovno-šolska mladina posebno v Prekmurju, ima »Murska krajina« od 28. IV. daljši članek s sliko.

— i »Hinavske lamentacije« je zolčni članek v »Domoljubu« od 22. IV., kjer se članek hudo jezi na poslovlne svečanosti, ki jih prireja ponekod premeščenim učiteljem. Omenja Šmajdekovo premešitev in dodaja: Tako smo zadnje čase čitali še par takih opisov poslovlnih svečanosti, ki jih JNS pristaja mirno lahko prireja svojim pristajem, pri tem hujskajo zoper oblast in javno napovedujejo dneve premeševanja. — V naslednjem pravi še: Vse premešitve uradništva se vrše strogo po zakonih, ki jih je postavila JNS.

— i Tudi veselje. »Domoljub« od 22. IV. je priobčil dopis iz Konjice, kjer čitamo med drugim tudi: ... Se bolj se je ljudstvo razveselilo, ko se je 8. aprila poslovilo od obeh šolskih upraviteljev.

— i 150 letnico bo praznoval letos od 28. do 30. VI. najstarejši zavod za gluho-neme na Smichovu pri Pragi. Te proslave se udeležijo zastopniki iz vseh večjih držav. (»Sl. narod« od 22. IV.)

— i Najmlajši profesor na svetu je 12letni Boris Korenblum iz Kijeva, ki je že dovršil univerzo v Kijevu, kjer bo letos na zboru učenjakov tudi predaval o teoriji števil. (»Kmetijski list« od 22. IV.)

— i O razrešitvi dveh upraviteljev, zaslužnih prosvetnih delavcev Jakliča iz Kočevja in Mercine iz Grahovega piše »Kmetijski list« od 22. aprila.

— i Daljši nekrolog pok. nadučitelju Valentinu Zavrlu priobčuje »Jutro« od 26. IV.

— i Ustanovila se je dravska sekcija jugoslovenske Unije za zaščito dece. (»Jutro« 26. IV.)

— i O dveh zaslužnih šol. upraviteljih, ki sta razrešena (Fran Korbar in Fran Poplatnik) piše »Jutro« od 26. IV.

— i »Kako naj se uči naša mladina« je ime članka v listu »Mariborer Zeitung« od 26. IV., ki je izšel v listu ob predavanju tov. Zerjave v mariborskem pedagoškem tednu.

— i V Moskvi so ustanovili poskusno stanico za prehrano otrok. V šolah dobivajo otroci zajtrke in obede, kar zelo vpliva na marljivost otrok. Nič manj kot 75.000 obedov pošiljajo dnevno po šolah. V posebnem oddelku kuhajo za one učence, ki imajo predpisano dieto. (»Slov. narod« 25. IV.)

— i Na zemljevidu, ki ga rabijo v šolah (priredil Orožen), so napačno zarisane Buče blizu Sotle. (»Slovenec« 26. IV.)

— i Pod naslovom »Krokodiljske solze pretakajo« prinaša »Slovenec« od 26. IV. članek, ki ironizira pisanje nekaterih listov ob priliki premešitve šol. upr. Šmajdeka iz St. Vidca. Kot dokaz, kako drugačne krivice so se delale pod prejšnjo vlado, omenja list premešitev učitelja Ponikvarja Stanjka iz Zagorja v hribovito Prežganje.

— i Učitelji v komisijah za ocenjevanje zemljišč. Prosvetni minister je odredil, da učitelji ne smejo prevzemati dolžnosti občinskih zastopnikov v komisijah za ocenjevanje zemljišč brez dovoljenja prosvetnega ministrstva. (»Jutro« 25. IV.)

— i Iz uvodnika »Narodne prosvete« od 26. IV. izvemo, da je izmed 26.000 učiteljstva v državi 20.000 organiziranih. »Narodna prosveta« se tiska v 3500 izvodih. »Učitelj« v nekaj nad 2000. Samo v naši banovini prejema vsak učitelj tudi stanovski list. Članek je mnenja, da se bi moralo po vzgledu učiteljstva v dravski banovini reformirati izdajanje stanovskih listov tudi drugod.

— i Zdravniška preiskava šolskih otrok v Kranju je ugotovila 10% tuberkulozo okuženih otrok, v višjih razredih celo 50%. Krivi so nezdruzi prostori in domače razmere. (»Slov. narod« od 24. IV.)

— i Polkolonski članek posveča »Jutro« od 24. IV. razrešenemu upravitelju Germeku na Ježici.

— i Za prevedbo Jesenic v I. draginjski razred se je sprejela na shodu JRZ na Jesenicah posebna resolucija. (»Slovenec« od 28. IV.)

— i Računsko čudo je 10letni učenec Mehmed Fotić iz Mostarja, ki računa na pamet komplicirana množenja tudi s štirimestnimi števili. (»Mariborer Zeitung« 28. IV.)

— i Bežigradska šola v Ljubljani bo letos odprta. (»Sl. narod« od 27. IV.)

— i Proti monopolizaciji šol. knjig. Pred časom se je mudila v Beogradu deputacija Združenja knjigovezov, ki je v imenu zainteresiranih obrtnikov v dravski banovini izročila raznim ministrstvom spomenico proti monopolizaciji šol. knjig. Spomenica je objavljena v »Obrtnem vestniku« od 10. IV.)

— i Po 7 letih učiteljske službe je bil klican tov. Darko Berce iz St. Janža, da odsluži vojaški rok, ko je odslužil kadrijski rok, je čakal 9 mesecev na službo in je bil zopet nameščen kot učitelj-pripravnik. (»Glas naroda« 28. IV.)